

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 49 hallituksen esityksestä laiksi pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain kumoamisesta

Eduskunta on 14 päivänä toukokuuta 1993 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevalle käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 54 laiksi pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain kumoamisesta.

Valiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 7 päivänä kesäkuuta 1991 valiokuntaan lähettämät ed. Alarannan ym. toivomusaloitteen n:o 1029/1991 vp pienyrittäjän lomaoikeuden kehittämisestä, ed. Hurskaisen ym. toivomusaloitteen n:o 1059/1991 vp pienyrittäjän vuosiloman pidentämisestä, ed. Jouppilan ym. toivomusaloitteen n:o 1073/1991 vp pienyrittäjän vuosilomaoikeuden kehittämisestä, ed. Laitisen ym. toivomusaloitteen n:o 1146/1991 vp pienyrittäjän vuosilomajärjestelmän parantamisesta, ed. Mattilan ym. toivomusaloitteen n:o 1158/1991 vp pienyrittäjien lomitussjärjestelmän kehittämisestä, ed. Mäkipään ym. toivomusaloitteen n:o 1271/1991 vp pienyrittäjän lomaoikeuden laajentamisesta, ed. Saarion ym. toivomusaloitteen n:o 1348/1991 vp pienyrittäjän vuosilomarahaa enimmäistulorajan kohottamisesta sekä ed. Savelan toivomusaloitteen n:o 1352/1991 vp pienyrittäjän vuosilomaoikeuksien lisäämisestä.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina sosiaali- ja terveysministeri Jorma Huuhtanen, valtiovarainministeri Iiro Viinanen, nuorempi hallitussihteeri Riitta Kuusisto sosiaali- ja terveysministeriöstä, johtaja Rauno Vanhanen Suomen Yrittäjien Keskusliitosta, jaostopäällikkö Kaarina Knuuti Maa- ja Metsätaloustuottajien Keskusliitosta, toimitusjohtaja Matti Peltola Koneyrittäjien Liitosta ja toiminnanjohtaja Jouni Filppa Paliskuntain Yhdistyksestä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan kumottavaksi pienyrittäjän vuosilomarahasta annettu laki, minkä jälkeen pienyrittäjälle ei enää suoritettaisi valtion varoista vuosilomarahaa. Laki on

tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Toivomusaloitteessa n:o 1029/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin pienyrittäjien lomaoikeuden kehittämiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 1059/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisiin toimenpiteisiin pienyrittäjien vuosiloman pidentämiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 1073/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin pienyrittäjän vuosilomarahaa lisäämiseksi niin, että lomajan pituudeksi tulee 23 päivää, tulorajaa nostetaan tuntuvasti ja että lomaraha on sijaiselle maksettavan palkan suuruinen.

Toivomusaloitteessa n:o 1146/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisiin toimenpiteisiin pienyrittäjän vuosiloman pidentämiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 1158/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisesti tarvittaviin toimiin pienyrittäjän lomitussjärjestelmän edelleen kehittämiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 1271/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin, jolla mahdollistettaisiin lomarahaan oikeuttavien tulojen ylärajan korottaminen siten, että myös vierasta työvoimaa käyttävät pienyrittäjät tulisivat lomaoikeuden piiriin.

Toivomusaloitteessa n:o 1348/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus edellistä päätöstään korjaten vahvistaisi pienyrittäjän vuosilomarahaa enimmäistulorajaksi 68 000 markkaa.

Toivomusaloitteessa n:o 1352/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin pienyrittäjän vuosilomajan jatkamiseksi 23 päivään, tulora-

jan tuntuvaksi nostamiseksi ja lomarahaan saatamiseksi sijaisille maksettavan palkan suuruisiksi.

Sosiaali- ja terveystoimikunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että pienyritystien vuosilomarahasta annettu laki kumotaan. Lomarahaan oikeutettuja pienyritystien on suhteellisen vähän, heille maksettu vuosilomarahaa on vähäinen ja enimmäisvuositulo, joka on vuosilomarahaan

saamisoikeuden rajana, on erittäin alhainen. Valtiontaloudellisista syistä valiokunta pitää kuitenkin mahdollisena jättää lain soveltamatta kahden vuoden aikana. Näin ollen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

pienyritystien vuosilomarahasta annetun lain soveltamatta jättämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuosina 1994 ja 1995 ei sovelleta pienyritystien vuosilomarahasta 27 päivänä toukokuuta 1977 annettua lakia (408/77) siihen myöhemmin tehdyne muutoksineen.

Pienyritystien, joka pitää ennen 1.1.1994 alkaneeseen lomakauteen kuuluvan vuosilomansa 31 päivään maaliskuuta 1994 mennessä, sovelletaan kuitenkin sanotun vuosiloman osalta tämän lain

voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. (uusi)

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 1995.

(2 mom. poist.)

(2 mom. kuten hallituksen esityksen 3 mom.)

Edelleen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:ot 1029, 1059, 1073, 1146, 1158, 1271, 1348 ja 1352/1991 vp hylättäisiin.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina ja jäsenet Ala-Harja, U. Anttila, Antvuori (osittain), Hiltunen, Hurskai-

nen, Kauppinen, Kemppainen (osittain), Kuittinen (osittain), Muttilainen, Nordman, O. Ojala, Perho-Santala, Puhakka, Puisto ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsen Saari (osittain).

Vastalause

Hallituksen esitys kumoaisi pienyritystien vuosilomarahasta annetun lain (408/77). Voimassa oleva järjestelmä koskee rajoitussäännösten vuoksi vain kaikkein alhaisimpia tuloja saavia pienyritystien eli sellaisia, joiden enimmäisvuositulo on vahvistettu 75 000 markaksi tai sen

alle. Järjestelmä mahdollistaa vuodessa 1 680 markan enimmäismääräisen lomarahaan lomakaudelle 1.4.1993—31.3.1994.

Valtion talousarviossa vuodelle 1993 tätä tarkoitusta varten on budjetoitu 49,5 miljoonan markan suuruinen määräraha. Pienyritystien lo-

marahasta luopuminen merkitsee n. 190 miljardin loppusummaisesta talousarviosta sadasosaprosenttien suuruista säästöä valtiolle. Sen sijaan vähätuloisille pienyrittäjille se merkitsee ehkä vähäisenkin lomanpitomahdollisuuden estymistä. Hallituksen esitys lain kumoamiseksi ilmentää periaatteellisella tasolla sitä ristiriitaa, joka näkyy hallituksen ministereiden ja hallituspuolueiden politiikassa suhteessa Suomen kansantalouden elvyttämiseen. Juhlapuheissa ilmaistaan näyttävästi tuki pkt-yritysten tukemisell mutta käytännön politiikassa vaikeutetaan pienyritys-

ten toimintamahdollisuuksia siellä, missä tuen tarve on polttavin.

Käsityksemme mukaan pienyrittäjille, jotka ovat monessa suhteessa samassa asemassa kuin palkansaajat, tulisi edelleen maksaa voimassa olevan lain mukaista lomarahaa. Se on nähdäksemme perusteltua sekä sosiaali- että elinkeinopoliittiselta kannalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1993

Marjatta Stenius-Kaukonen
Virpa Puisto

Outi Ojala
Kyllikki Muttilainen
Sinikka Hurskainen

Jouko Skinnari
Ulla Anttila

